

LA CLAU **Enric Roca Casas**

L'autoritat del lideratge

Resulta una constant històrica re-treure al present la pèrdua de determinades característiques pretesament positives del passat. Succeeix en tots els camps i és tan antiga com la pròpia història de la humanitat. Fa quatre mil anys a Babilònia ja deien que “la joventut d'ara no serà mai com la d'abans”; o en temps de Sòcrates ja s'afirmava que “la nostra joventut no fa cas de les autoritats ni té cap respecte per les persones grans”.

Quan ara sentim que els nostres mestres han perdut l'autoritat dels seus alumnes, que cal recuperar la consideració que anteriorment tenien, estem expressant un problema *nou* o potser només estem repro-

El respecte al mestre no és el mateix que fa vint anys; l'autoritat vinculada al poder social s'ha afeblit

duint retrets seculars i poc originals? Sense cap mena de dubte, no és cert que tot temps passat va ser millor, ni socialment, ni molt menys educativament. El passat el solem filtrar des d'una memòria selectiva que idealitza el que anhela i oblida el que menysté.

Dit això, avui el respecte al mestre no és el mateix que fa vint, trenta o quaranta anys. L'autoritat vinculada al poder social del professor s'ha afeblit. Ara bé, cal distingir entre el poder que exerceix el docent, que li ve donat institucionalment, i l'autoritat que li atorga el lideratge pedagògic que és quelcom molt més rellevant. Aquesta autoritat cal guanyar-se-la cada dia mitjançant la relació educativa i, al final, serà reconeguda pels alumnes i llurs famílies.

Per tant, les mesures per reforçar la pretesa autoritat del professorat per la via d'un major reconeixement jeràrquic del seu poder institucional podrà aconseguir, potser, dissuadir certs comportaments antisocials però no recuperarà pas el respecte o lideratge educatiu si aquest es troba afeblit o, pitjor, si no s'ha sabut guanyar mai.

Caldria preguntar-se si l'actual funció professional que li exigim al mestre i professor fa realment compatible que pugui exercir, a l'aula, un lideratge basat en el reconeixement del seu ascendent ètic i exemplar envers els alumnes. Entre tots hem d'afavorir la viabilitat i vigència (formació, autonomia, confiança) de la figura d'un docent compromès amb la feina, competent acadèmicament, proper als seus alumnes i garant de la creació d'un clima d'aula que fa possible la convivència, l'aprenentatge i també, com a conseqüència –no a priori–, possibilita unes relacions de ple respecte entre tots els membres de la comunitat escolar des de l'autoritat guanyada i, això sí, exercida amb plenitud de convenciment i gran capacitat de lideratge.●

E. ROCA CASAS, *coordinador d'Edu21 i professor de la Facultat de Ciències de l'Educació (UAB)*